

Mit o Tezeuszu i Ariadnie

Fragmety książki Anny M. Komornickiej *Niż Ariadny, czyli po nitce do kłębka*

W CZYM POMOGLA
NIŻ ARIADNY?

Ariadna, młodziutka córka króla Minosa, zakochała się bez pamięci w przybyszu z Aten, Tezeuszu, gdy ten zawitał na wyspę Kretę. Tezeusz nie przypląnął tam jednak po to, by starać się o rękę dziewczyny. Cel jego wyprawy był stokroć ważniejszy i – rzecz można – natury państwowej. Otóż w olbrzymim pałacu, zwanym labiryntem, czaił się straszny potwór o ludzkim tułowiu i głowie byka – Minotaur. Labirynt – budowle [...] o rozmyślnie zawiłym planie konstrukcji – zbudował Dedal, genialny wynalazca i budowniczy, którego [...] Minos trzymał w niewoli na swym dworze. Minotaur, ukryty w głębi labiryntu, żywił się tylko mięsem ludzkim, dlatego co trzy lata sprowadzano dla niego z Aten na pożarcie siedmiu młodzieńców i siedem dziewcząt. Zrozpaczeni Ateńczycy uprosili Tezeusza, znanego z odwagi i bohaterskich czynów, by uwolnił ich od potwora i zabił Minotaura w jego siedzibie. Ale ten, kto zapuścił się w głąb labiryntu, nie mógł już znaleźć wyjścia!

Na szczęście bogini miłości Afrodyta sprzyjała Tezeuszowi. Ona to właśnie sprawiła, że jedna z córek królewskich pokochała ateńskiego bohatera. Ariadna obiecała mu swą pomoc w wytropieniu i zgładzeniu¹ Minotaura.

Ale jak wątła dziewczyna mogła wesprzeć Tezeusza w tak niebezpiecznej przygodzie? Otóż właśnie ona jedna była w stanie to uczynić! Kiedyś bowiem Dedal, twórca labiryntu, ofiarował Ariadnie magiczny kłębek nici [...]. Pamiętamy, że Dedal pochodził z Aten, nienawidził więc Minotaura, który pożerał jego ziomków². Wręczając po kryjomu kłębek nici królownie, Dedal pouczył ją, jak ma się z nim obchodzić:

– Należy mocno przywiązać jeden koniec nitki [...] u wrót labiryntu. Kłębek będzie się sam odwijał przed wchodzącym i prowadził krętymi drogami do samego serca pałacu. Po nitce iść trzeba do kłębka. Drogę powrotną wskaże ta sama nić, która się snuła od wrót budowli!

Ariadna obiecała dać Tezeuszowi czarodziejski kłębek nici pod warunkiem, że się z nią ożeni i zawiezie ją do swego rodzinnego miasta. Młodzieniec skwapliwie³ zgodził się na wszystko.

¹ Zgładzić – pozbawić życia.

² Ziomek – człowiek pochodzący z tego samego kraju, z tej samej okolicy, miejscowości.

³ Skwapliwie – chętnie, w sposób okazujący wyraźną gotowość do czegoś.

Przydatne słowa

Osobę, która ma drobną budowę, możemy nazwać **wątłą**.

Przykład użycia:

Inaczej wyobrażałam sobie tę postać – w filmie zagrał ją wątły aktor.

Tezeusz zabił potwora i wydostał się z groźnych czeluści labiryntu dzięki czarodziejskiej nitce. Przed świtem wsiadł na okręt wraz z córką królewską, zabrał też młodych Ateńczyków uratowanych od śmierci. Niestety, nie było sądzono Ariadnie dopłynąć do Aten. W czasie krótkiego postoju na bezludnej wyspie, gdy dziewczyna znużona długą drogą usnęła na brzegu morskim, Tezeusz odpłynął cichaczem, pozostawiając ją samą na pastwę losu⁴.

Marmurowa rzeźba przedstawiająca śpiącą Ariadnę porzuconą przez Tezeusza na wyspie Naxos, I–II wiek p.n.e.

Mit nie tłumaczy, dlaczego zdradził ufającą mu narzeczoną. Może postąpił tak z rozkazu bogów, którzy mieli wobec niego inne plany? Tego się już nigdy nie dowiemy. Ale możemy sobie wyobrazić rozpacz i gorzkie łzy Ariadny [...].

Na szczęście, żal jej nie trwał długo. Wnet na wyspie zjawił się na wozie zaprzężonym w pantery bóg wina Dionizos [...]. Oczarowany piękną dziewczyną, ofiarował jej szczeroloty diadem, poślubił ją i wprowadził na Olimp.

Dzisiaj pamiętamy o pięknej córce króla Krety dzięki powiedzeniu „nić Ariadny”, z którego w polskiej tradycji ukuło się porzekadło „dojść po nitce do kłębka”. Oznacza ono, że można rozwiązać najbardziej nawet skomplikowaną zagadkę, odkryć prawdę, jeżeli krok za krokiem pozna się szczegóły sprawy i wyjaśni, co je ze sobą wiąże.

⁴ Zostawić kogoś na pastwę losu – porzucić kogoś, nie troszcząc się o jego los.

Po przeczytaniu

1. Na podstawie tekstu przygotuj krótkie informacje o Minotaurze, Ariadnie i Dedalu.
2. Oceń postępowanie Tezeusza. Które z jego zachowań można pochwalić, a które zasługuje na naganę?
3. Opowiedz o tym, jak w micie pokazano zło.

Praca twórcza

4. Wymyśl krótką scenkę pod tytułem *Po nitce do kłębka*, w której wybrana osoba rozwiąże trudną zagadkę. Swoją pomysł zapisz w zeszycie.